

Tăng cường quản lý hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho học sinh ở Trường Trung học cơ sở Lộc Hòa huyện Long Hồ, tỉnh Vĩnh Long

Lê Tuấn Hải

Học viên Cao học, Trường ĐH Trà Vinh

Received: 26/7/2024; Accepted: 29/7/2024; Published: 2/8/2024

Abstract: Educating students on behavioral culture aims to create a positive learning environment and promote the holistic development of students. At the same time, it helps enhance awareness and understanding of the important role of culture in the learning process and personal development of students. The article discusses the awareness of management staff regarding the necessity of managing the educational activities related to behavioral culture for students, including planning, organizing, directing, evaluating, and the factors affecting the management of these educational activities.

Keywords: Management, education of behavioral culture, lower secondary school, Long Hồ District

1. Đặt vấn đề

Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 của Hội nghị lần thứ 8 Ban Chấp hành Trung ương Đảng về Đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục và đào tạo (GD &ĐT) trong thời kỳ công nghiệp hóa hiện đại hóa và hội nhập quốc tế đã chỉ rõ: “Đổi mới chương trình nhằm phát triển năng lực và phẩm chất người học, hài hòa đức, trí, thể, mỹ; dạy người, dạy chữ và dạy nghề”. GD có vai trò hình thành và phát triển nhân cách con người, trường học nói chung và trường trung học cơ sở (THCS) nói riêng góp phần xây dựng nền tảng văn hóa mang tính thiết yếu cho thế hệ trẻ. Mỗi trường học và cơ sở GD đều mong muốn xây dựng được một môi trường GD và học tập an toàn, lành mạnh, thân thiện... để học sinh (HS) được học tập, tiếp nhận các

tri thức mới, đồng thời không ngừng rèn luyện phẩm chất và nhân cách đạo đức của chính bản thân mình, trong đó chú trọng các hành vi ứng xử văn hóa, đặc biệt là ứng xử giữa HS với HS, HS với GV để từ đó lan tỏa trong mỗi gia đình, đến cộng đồng khu dân cư và toàn xã hội. Trong khuôn khổ bài báo này, tác giả đề cập đến “*Quản lý hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở Trường Trung học cơ sở Lộc Hòa huyện Long Hồ, tỉnh Vĩnh Long trong bối cảnh hiện nay*”

2. Nội dung nghiên cứu

2.1 Thực trạng nhận thức của CBQL về sự cần thiết phải quản lý hoạt động giáo dục văn hóa ứng

xử (VHUX) cho HS ở Trường THCS

Bảng 2.1. Nhận thức của CBQL về sự cần thiết phải quản lý hoạt động giáo dục VHUX cho HS

TT	Nội dung thực hiện	(N= 58); Tỷ lệ %				Điểm trung bình	Độ lệch chuẩn	Xếp hạng
		Không cần thiết	Ít cần thiết	Cần thiết	Rất cần thiết			
1	Tạo môi trường học tập thân thiện, lành mạnh.	0 0%	4 6.9%	23 39.7%	31 53.4%	3.47	0.627	2
2	Xây dựng KN giao tiếp và ứng xử văn hóa, giảm thiểu các hành vi bạo lực và xung đột.	0 0%	3 5.2%	32 55.1%	23 39.7%	3.34	0.579	4
3	Nâng cao nhận thức của HS về giá trị văn hóa và đạo đức, phát triển KN sống.	0 0%	2 3.4%	31 53.5%	25 43.1%	3.40	0.560	3
4	Tăng cường sự hợp tác giữa nhà trường và gia đình.	0 0%	5 8.6%	28 48.3%	25 43.1%	3.34	0.637	5
5	Thúc đẩy hoạt động ngoại khóa và phong trào văn hóa.	0 0%	7 12.1%	33 56.9%	18 31.0%	3.19	0.634	6
6	Đào tạo và phát triển đội ngũ GV về giáo dục VHUX	0 0%	1 1.7%	14 24.2%	43 74.1%	3.72	0.488	1
7	Đánh giá và đề xuất cải thiện chương trình giáo dục VHUX	0 0%	7 12.1%	39 67.2%	12 20.7%	3.09	0.571	7

Bảng số liệu cho thấy rằng việc đào tạo và phát triển đội ngũ GV về Giáo dục VHUX là yếu tố được đánh giá cao nhất và có sự đồng thuận cao từ người tham gia khảo sát. Tạo môi trường học tập thân thiện, lành mạnh cũng được đánh giá cao nhưng có mức độ đồng thuận thấp hơn. Trong khi đó, việc đánh giá và đề xuất cải thiện chương trình giáo dục VHUX được đánh giá thấp nhất, cho thấy cần có nhiều cải tiến và sự tập trung hơn vào lĩnh vực này.

2.2 Thực trạng xây dựng kế hoạch quản lý hoạt động giáo dục VHUX cho học sinh ở Trường Trung học cơ sở

Bảng 2.2. Xây dựng kế hoạch quản lý hoạt động giáo dục VHUX cho HS

TT	Nội dung thực hiện	(N= 58); Tỷ lệ %				Điểm trung bình	Độ lệch chuẩn	Xếp hạng
		Kém	Yếu	Khá	Tốt			
1	Xây dựng kế hoạch chi tiết theo từng giai đoạn: ngắn hạn, trung hạn và dài hạn.	0 0%	0 0%	26 44.8%	32 55.2%	3.55	0.502	6
2	Xây dựng kế hoạch hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử chung cho toàn trường.	0 0%	0 0%	18 31.0%	40 69.0%	3.69	0.467	4
3	Xây dựng kế hoạch hoạt động giáo dục VHUX cho từng khối lớp.	0 0%	0 0%	16 27.6%	42 72.4%	3.72	0.451	2
4	Xây dựng kế hoạch hoạt động giáo dục VHUX gắn với nội dung học tập các môn văn hóa.	0 0%	0 0%	16 27.6%	42 72.4%	3.72	0.451	3
5	Xây dựng kế hoạch hoạt động giáo dục VHUX gắn với rèn luyện đạo đức, lối sống.	0 0%	0 0%	15 25.9%	43 74.1%	3.74	0.442	1
6	Phân bổ nguồn lực (nhân lực, tài chính) hợp lý để thực hiện các hoạt động, đảm bảo bám sát nhận thức, hành vi và nhu cầu của HS và GV về văn hóa ứng xử.	0 0%	2 3.4%	19 32.8%	37 63.8%	3.60	0.560	5

Việc xây dựng kế hoạch giáo dục văn hóa ứng xử gắn với rèn luyện đạo đức, lối sống và lập kế hoạch riêng biệt cho từng khối lớp. Tuy nhiên, việc xây dựng kế hoạch chi tiết theo từng giai đoạn được đánh giá thấp hơn, phản ánh sự thiếu nhất quán trong đánh

giá về tính chi tiết và khả thi. Các nội dung khác cũng được đánh giá khá cao, đặc biệt là sự tích hợp vào chương trình học và sự phân bổ nguồn lực hợp lý, mặc dù vẫn có một số khác biệt trong quan điểm.

2.3. Thực trạng tổ chức quản lý hoạt động giáo dục VHUX cho HS ở trường THCS

Bảng 2.3. Tổ chức quản lý hoạt động giáo dục VHUX cho HS

TT	Nội dung thực hiện	(N= 58); Tỷ lệ %				Điểm trung bình	Độ lệch chuẩn	Xếp hạng
		Kém	Yếu	Khá	Tốt			
1	Ban giám hiệu phân công, phân nhiệm các bộ phận và thành viên rõ ràng, cụ thể.	0 0%	0 0%	13 22.4%	45 77.6%	3.78	0.421	1
2	Sự phối hợp giữa CBQL, GV, phụ huynh và HS trong nhà trường.	0 0%	0 0%	19 32.8%	39 67.2%	3.67	0.473	2
3	Tổ chức các buổi sinh hoạt chuyên đề, tọa đàm, hội thảo về VHUX	0 0%	2 3.4%	20 34.5%	36 62.1%	3.59	0.563	4
4	Tạo các CLB văn hóa, nghệ thuật, thể thao để HS có cơ hội thực hành và thể hiện VHUX của mình trước bạn bè và cộng đồng.	0 0%	3 5.2%	21 36.2%	34 58.6%	3.53	0.599	5
5	Sử dụng các phương tiện truyền thông xã hội, website trường để lan tỏa các thông điệp về VHUX	0 0%	0 0%	20 34.5%	38 65.5%	3.66	0.479	3
6	Tổ chức các cuộc thi, sự kiện trực tiếp hoặc trực tuyến nhằm khuyến khích HS tham gia đề cùng giao lưu, chia sẻ hiểu biết của bản thân về VH	1 1.7%	0 0%	26 44.8%	31 53.5%	3.50	0.600	6

Các hoạt động liên quan đến việc phân công nhiệm vụ, phối hợp giữa các bên liên quan và sử dụng truyền thông xã hội được đánh giá cao với sự đồng thuận lớn từ người tham gia.

2.4. Thực trạng chỉ đạo quản lý hoạt động giáo dục VHUX cho HS ở trường THCS

Bảng 2.4. Chỉ đạo quản lý hoạt động giáo dục VHUX cho HS

TT	Nội dung thực hiện	(N= 58); Tỷ lệ %				Điểm trung bình	Độ lệch chuẩn	Xếp hạng
		Kém	Yếu	Khá	Tốt			
1	Ban giám hiệu cần xây dựng và ban hành các văn bản chỉ đạo, quy định cụ thể về giáo dục VHUX	0 0%	1 1.7%	16 27.6%	41 70.7%	3.69	0.503	7
2	Hướng dẫn, đôn đốc cấp dưới thực hiện các văn bản, kế hoạch quản lý hoạt động giáo dục VHUX	0 0%	0 0%	14 24.1%	44 75.9%	3.76	0.432	2
3	Kiểm tra tiến độ việc thực hiện quản lý hoạt động giáo dục VHUX, giám sát định kì việc tổ chức hoạt động giáo dục VHUX	0 0%	2 3.4%	12 20.7%	44 75.9%	3.72	0.523	4
4	Lãnh đạo động viên, tạo động lực cho cấp dưới thực hiện kế hoạch quản lý hoạt động giáo dục VHUX	0 0%	0 0%	13 22.4%	45 77.6%	3.78	0.421	1

5	Tăng cường công tác tham mưu của các bộ phận trong nhà trường với Ban Giám hiệu về công tác quản lý hoạt động giáo dục VHUX	0 0%	0 0%	17 29.3%	41 70.7%	3.71	0.459	5
6	Tập thể nhà trường xây dựng và duy trì môi trường học tập tích cực, thân thiện, khuyến khích các hành vi VHUX đúng mực.	0 0%	0 0%	14 24.1%	44 75.9%	3.76	0.432	3
7	Hướng dẫn xử lý, điều chỉnh các sai lệch trong quá trình thực hiện kế hoạch.	0 0%	0 0%	17 29.3%	41 70.7%	3.71	0.459	6

Bảng số liệu cho thấy sự đồng thuận cao trong việc đánh giá các hoạt động quản lý giáo dục văn hóa ứng xử. Các nội dung được xếp hạng cao đều có điểm trung bình cao và độ lệch chuẩn thấp, cho thấy sự nhất quán trong nhận thức về tầm quan trọng của việc động viên, hướng dẫn và duy trì môi trường học tập

tích cực. Các nội dung xếp hạng thấp hơn vẫn có điểm trung bình cao cho thấy việc chỉ đạo quản lý hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử ở nhà trường thực hiện tốt, cần đẩy mạnh thực hiện và phát huy cao hơn nữa.

2.5 Thực trạng kiểm tra, đánh giá quản lý hoạt động giáo dục VHUX cho HS ở trường THCS

Bảng 2.5. Kiểm tra, đánh giá quản lý hoạt động giáo dục VHUX cho HS

TT	Nội dung thực hiện	(N= 58); Tỷ lệ %				Điểm trung bình	Độ lệch chuẩn	Xếp hạng
		Kém	Yếu	Khá	Tốt			
1	Xây dựng tiêu chuẩn kiểm tra, đánh giá cụ thể theo từng mặt như nội dung, hình thức, quá trình triển khai các hoạt động giáo dục VHUX phù hợp mục tiêu của kế hoạch đề ra.	0 0%	0 0%	17 29.3%	41 70.7%	3.71	0.459	4
2	Phổ biến, hướng dẫn cách thức kiểm tra, đánh giá kết quả của hoạt động giáo dục VHUX	0 0%	0 0%	16 27.6%	42 72.4%	3.72	0.451	2
3	GV, nhân viên và HS của nhà trường luôn thể hiện thái độ lịch sự và tể nhị trong giao tiếp giúp mọi người xung quanh.	0 0%	0 0%	17 29.3%	41 70.7%	3.71	0.459	5
4	Kiểm tra tình hình thực hiện kế hoạch hoạt động giáo dục VHUX	0 0%	1 1.7%	14 24.2%	43 74.1%	3.72	0.488	3
5	Kiểm tra việc tuân thủ các quy tắc và quy định của nhà trường, bao gồm giờ giấc, trang phục, thái độ học tập và các hoạt động khác.	0 0%	0 0%	15 25.9%	43 74.1%	3.74	0.442	1
6	Thường xuyên kiểm tra, đánh giá kết quả và điều chỉnh kế hoạch, hoạt động nếu cần thiết.	0 0%	2 3.4%	15 25.9%	41 70.7%	3.67	0.543	7
7	Củng cố, hoàn thiện, cải tiến các tiêu chuẩn kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục VHUX phù hợp với thực tiễn.	0 0%	0 0%	18 31.0%	40 69.0%	3.69	0.467	6

Bảng dữ liệu cho thấy sự phổ biến của thiết bị di động, mạng xã hội và trò chơi điện tử có ảnh hưởng lớn nhất đến thái độ và hành vi ứng xử văn hóa của học sinh, với điểm trung bình cao nhất (3.35) và độ lệch chuẩn khá cao, ở mức 0.884. Môi trường xã hội và gia đình cũng có ảnh hưởng đáng kể, xếp hạng cao với điểm trung bình lần lượt là 3.23 và 3.17.

2.6. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động giáo dục VHUX cho HS

Điều kiện kinh tế, xã hội, môi trường văn hóa, truyền thống tại địa phương. Gia đình có thể tạo ra môi trường hỗ trợ và rèn luyện KN ứng xử cho HS. Môi trường xã hội có ảnh hưởng lớn đến HS thông qua các giá trị, niềm tin và hành vi xã hội. Sự phổ biến của thiết bị di động, mạng xã hội và trò chơi điện tử tác động đến thái độ và VHUX của HS.

3. Kết luận

Quản lý hoạt động giáo dục VHUX trong nhà trường đóng vai trò quan trọng trong việc tạo ra môi trường học tập thân thiện, giúp phát triển và hoàn thiện nhân cách của HS. VHUX trong nhà trường thể hiện các nội dung: Cả GV và HS tôn trọng lẫn nhau;

ứng xử lịch sự và tể nhị trong mọi tình huống; việc chấp hành nội quy của trường, lớp của GV và HS; sự hợp tác và đoàn kết trong học tập và trong sinh hoạt; tự quản và tự chịu trách nhiệm. Để cải thiện tình hình này, cần nâng cao nhận thức và năng lực của đội ngũ GV thông qua các chương trình đào tạo chuyên sâu, cải thiện CSVC và tăng cường nguồn lực tài chính, đổi mới PP và chính sách GD, tăng cường sự phối hợp giữa các bên liên quan và quản lý chặt chẽ việc sử dụng công nghệ và mạng xã hội của HS.

Tài liệu tham khảo

- Đảng Cộng sản Việt Nam (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 của Hội nghị lần thứ 8 Ban Chấp hành Trung ương Đảng*. Hà Nội
- Quốc Hội (2019), *Luật giáo dục 2019*, NXB ST. Hà Nội
- Bộ Giáo dục & Đào tạo (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể*. Hà Nội
- Chính phủ (2022); *Chỉ thị số 08/CT-TTg ngày 01/6/2022 của Thủ tướng Chính phủ về việc tăng cường triển khai công tác xây dựng văn hóa học đường*. Hà Nội